

At turde prøve sig frem

Ved at tage små skridt, give ansvar til beboerne og huske at evaluere og justere idéer og aktiviteter, har botilbuddene Opgangsfællesskabet og Kollegiet på Frederiksberg engageret beboerne. Samtidig er beboerne bragt tættere på hinanden, på personalets praksis og på nærmiljøet.

Prøvehandlinger som aktivitetsmotor

I fællesrummet på botilbuddet Opgangsfællesskabet på Frederiksberg hænger en tavle, hvor beboere kan skrive ønsker og idéer til ture ud af huset. Det kan ses på tavlen, at planlægningen er i fuld gang.

Efter et udviklingsforløb med Socialstyrelsen er botilbuddene Opgangsfællesskabet og Kollegiet blevet mere opmærksomme på at sætte systematisk fokus på at styrke fælles aktiviteter og relationer i botilbuddene samt i nærmiljøet.

For at understøtte fælles aktiviteter formulerede botilbuddene såkaldte prøvehandlinger. En prøvehandling bestod af nye konkrete aktiviteter, der skulle prøves af. Metoden var en succes, fordi botilbuddene tog små skridt, der hurtigt viste resultater og motiverede til nye prøvehandlinger.

Beboere og personale havde modet til at kaste sig ud i nye prøvehandlinger, da de ikke behøvede at gennemtænke det hele først. Hver aktivitet blev evalueret

efter afprøvning, og det blev muligt at foretage ændringer hurtigt, som gjorde aktiviteten endnu bedre.

Styrkelse af relationer, ansvar og recovery

Opgangsfællesskabet og Kollegiet havde et ønske om, at beboerne fik styrket deres indbyrdes relationer, men også deres fællesskaber og aktiviteter i nærmiljøet. Personalet ville gerne styrke den recovery-orienterede indsats, man har arbejdet efter i en årrække, ved systematisk at give beboerne plads til at tage ansvar for de fælles aktiviteter.

Botilbuddene oplevede i starten, at drøftelsen af de nye fælles aktiviteter blev en abstrakt og teoretisk snak. Derfor valgte de at have fokus på små konkrete skridt, fulgt op af evaluering og løbende justering.

Udviklingsproces gav mere end planlagt

Den fælles udviklingsproces ledte til en drøftelse af mulige fokuspunkter for udviklingen af botilbuddene med udgangspunkt i input fra både beboerne og

Opgangsfællesskabet og Kollegiet

Opgangsfællesskabet og Kollegiet er kommunale midlertidige botilbud efter servicelovens §107. Opgangsfællesskabet har 19 pladser, og Kollegiet har 14 pladser.

personalet. I fællesskab blev der formuleret et mål om at sætte fokus på beboernes indbyrdes relationer samt på fællesskaber og aktiviteter i nærmiljøet.

I Opgangsfællesskabet blev der for eksempel sat fokus på beboernes netværk, særligt i nærmiljøet. Her blev små, konkrete prøvehandlinger sat i gang. Forskellige beboere fik ansvaret for at arrangere eksempelvis gåture i grupper i nærmiljøet eller for at arrangere fælles motion i det lokale kultur- og aktivitetshus KU:BE.

Bagefter blev der samlet op på prøvehandlingerne i fællesskab. Nye idéer og småjusteringer af det igangværende blev drøftet, og flere beboere blev inddraget i planlægningen af aktiviteterne. Her opstod idéen om en tavle i fællesrummet til aktivitetsidéer.

Af andre idéer og justeringer kan blandt andet nævnes; at udvide nærområdet på Frederiksberg med det omgivende København, holde beboermøder, arrangere biografture og undersøge med jævne mellemrum, hvad der findes af gratis aktivitetstilbud i nærområdet.

Idéerne og prøvehandlingerne har spredt sig som ringe i vandet og har resulteret i, at langt flere beboere end tidligere deltager i aktiviteterne.

Ledelsen og personalet arbejder i dag mere samskabende med beboerne. Beboerne har større indflydelse og ansvar for aktiviteterne på stedet. Relationen mellem beboere og medarbejdere er blevet mere lige. Beboerne er endda begyndt at være konstruktivt kritiske over for personalets tiltag. Så rollerne er forandret.

Hvad har været svært?

Botilbuddenes udvikling begyndte med formuleringen af flotte mål og hensigter om en mere recovery-orienteret rehabiliterende tilgang, der både skulle styrke beboernes indbyrdes relationer, aktiviteter og fællesskaber i nærmiljøet og øge fokus på beboernes ressourcer. Herfra var det udfordrende at gå fra de store mål til konkrete små handlinger, men det var dét, der skulle til for at sætte gang i udviklingen og fastholde engagementet.

Hvad nu?

Udviklingsarbejdet fortsætter med nye prøvehandlinger og faste aftaler. Botilbuddene har fokus på, hvor og hvordan en ny idé kan afprøves, og hvordan der skal samles op på det i fællesskab. Der er også planlagt et møde, hvor der skal tales om, hvordan de på længere sigt kan fastholde de succesrige nye tiltag.

Casen er skrevet af Københavns Professionshøjskole for Socialstyrelsen, oktober 2022.

3 gode råd til andre

✓ **Find modet**

Personalet skal turde at give noget af ansvaret fra sig og samskabe med beboerne, så udgangspunktet er beboernes ønsker og idéer. Det skaber fælles ansvar, når alle er enige om at afprøve noget nyt sammen uden at vide, hvor det fører hen.

✓ **Tag små skridt**

Start i det små og brug god tid på at afprøve de nye idéer via konkrete handlinger. Det skaber god motivation for udviklingsarbejdet at nå i mål med de små handlinger.

✓ **Evaluér sammen**

Evaluér systematisk sammen efter en prøvehandling. Jo flere, man er om at reflektere over de afprøvede handlinger, jo flere perspektiver og idéer får man til justeringer eller nye tiltag.

På vej mod en mere recovery-orienteret rehabiliterende praksis

Botilbuddet og bostøtte Voksenbogen er et af landets 72 socialpsykiatriske tilbud, der over tre år har samarbejdet med Socialstyrelsen om at udvikle en mere recovery-orienteret rehabiliterende praksis.

På tværs af udviklingsforløbene i de socialpsykiatriske tilbud er erfaringerne, at især tre forhold er vigtige for at lykkes:

- ✓ **Tydlig ledelse:** Ledelsen skal udstikke retning, sikre vedvarende fokus og inddrage medarbejdere og borgere løbende.
- ✓ **Brug af prøvehandlinger:** Systematisk arbejde med at planlægge, gennemføre og lære i forhold til, hvad der fungerer henholdsvis ikke fungerer i en udvikling af praksis.
- ✓ **Fokus på forankring:** Forankring af udviklingsarbejdet er en forudsætning for udvikling af kvaliteten på den lange bane.

En række tilbud har delt deres konkrete erfaringer fra udviklingsarbejdet med at styrke kvaliteten i deres tilbud – til inspiration for andre. Du kan læse om, hvordan de konkret har grebet det an, hvad de har fået ud af det, hvad der har været hjælpsomt, og hvad der har været svært, her:

www.socialstyrelsen.dk/recovery-orienteret-rehabilitering

Udviklingsarbejdet i de socialpsykiatriske tilbud er en del af et større initiativ 'En styrket indsats i kvaliteten i socialpsykiatrien' (2019-22). Initiativet skal understøtte et bredt kvalitets- og kompetenceløft af socialpsykiatrien og dermed en bedre indsats til mennesker med psykiske vanskeligheder.

Find materiale

Socialstyrelsen har udarbejdet en række materialer, som ledere og medarbejdere kan bruge til at understøtte og udvikle en recovery-orienteret og rehabiliterende praksis.

Find anbefalinger, e-læring, redskaber og film på:
www.socialstyrelsen.dk/recovery-orienteret-rehabilitering

Hvad er recovery-orienteret rehabilitering?

Recovery-orienteret rehabilitering er en faglig tilgang, der har fokus på at understøtte borgernes muligheder for at komme sig og leve et så meningsfuldt og selvstændigt liv som muligt. Socialstyrelsen tager udgangspunkt i otte principper for recovery-orienteret rehabilitering. Principperne er forbundne og beskriver tilsammen en praksis, hvor borgernes håb, ønsker og drømme for fremtiden er omdrejningspunktet for indsatsen.

1. Tag udgangspunkt i borgernes håb, ønsker og drømme
2. Fokusér på borgernes ressourcer
3. Inddrag borgernes netværk og de almene fællesskaber
4. Mød borgerne med åbenhed, tillid og respekt
5. Hjælp borgerne så tidligt som muligt
6. Arbejd koordineret med borgernes samlede livssituation
7. Følg op, så indsatsen altid er den rette
8. Brug viden og metoder, der virker